

Stručná kronika Litoboře

**Sepsáno pro všechny, kteří by se rádi
dozvěděli něco více o této obci**

(7j3)

14. století	
Období	Událost
1369	Zmíněn Ješek z Litoboře, který byl v letech 1369-1372 také vlastníkem Chvalče.
1372	Bratři Jan a Lítek (Lyčko) z Litoboře podali na faru ve Chvalči plebána Michala z Broumova.

1369

První zmínka o obci

Zdejší tvrz je doložena predikátem k roku 1369 (Ješek z Litoboře)¹, čímž je zároveň první zmínkou o obci². Později se dostala k rýzmburskému panství. Zpusťla na konci 15. století a k roku 1487 je uváděna výslovně jako pustá. Roku 1534 při prodeji rýzmburského panství byla úplně pustá. V roce 1613 se dostala půlka s Třebešovem k náchodskému panství, roku 1637 s Heřmanicemi druhá část.

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet obyvatel	538	505	512	472	495	382	334	244	216	157	130	97	94

Vývoj počtu obyvatelstva Litoboře

Rok	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Počet domů	100	100	101	101	106	103	108	99	72	62	48	79	88

Vývoj počtu domů v Litoboři³

Zbytky jejích valů a zasypaných sklepů i studní se nacházejí na ostrohu nad Zlámaným potokem asi 0,5 km jižně od obce, v místě samoty „Na Turyni“ -Vondráčkovu stavení čp. 1.

¹ Zdeněk Wirth a František Machát, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Náchodském, Praha 1910.

² Tehdy ještě jako Litoborz. Tento název prý vznikl podle letopisců Kosmy a Hájka ze staročeského mužského jména Lutobor, podobně jako blízký Boušín po Bohušovi. Tento domnívaný zakladatel Litoboře měl totiž patřit k významným představitelům Hronoviců, mocného šlechtického rodu na Kladsku.

³ Kolektiv autorů pod vedením ing. Jiřiny Růžkové, CSc. a ing. Josefa Škrabala, Historický lexikon obcí České republiky 1869-2005, I. díl, Praha 2006.

15. století	
Období	Událost
1405	Hanuš z Litoboře podal plebána Petra na faru na Hoříčkách a vedle toho odváděl skalickému faráři kopu grošů ročního úroku.
1448	Václav z Chlumu seděním na Litoboři zapsal panství jako věno své manželce Kateřině na Hoříčkách a Libňatově. Věno si poté vyprosil Jan Jiří z Chlumu, který se již od roku 1464 jako pán litobořský připomíná, neboť téhož roku založil rychtu v Libňatově a na Boušíně dřevěnou kapli.
9. července 1464	Jiřík z Chlumu seděním na Litoboři prodal 6 prutů svobodných Pavlovi v Libňatově.

1464

List svobodnický pro libňatovského rychtáře od Jiříka z Chlumu seděním na Litoboři

„Ja Jiřík z Chlumu sediením na Litoboři vyznávám tímto listem především, ktož jej uzříe neb čtúc uslyšie, zie jsem prodal svú dobrou vuolí Pavlovi v Libnietovie a jeho potomným budúcím šest prutuov svobodných, a z šesti prutuov má platili dvanácte grošuov na svatého Jiříe, dvanácte grošuov na svatého Havla; a to budúcnie má platiti on neb jeho potomní budúci mnie aneb mým budúcím; a také rychtu témuž Pavlovi v Libnietovie a tiech šest prutuov svobodných a což platného má k tomu, jakož svrchu psáno stojí, jemu, dietem i budúcím jeho prodal jsem, také krčmu svobodnú, pekaře, kováře, ševce, chce-li aby miel, a třetí peniez vin přísázených a odevšeho dobytka jak velkého i malého z každého dva háleře, kterýžby z škod súsédských zajímán byl do rychtářova dvora; také kdyby Pán súd položil, tehdy Pavel neb jeho potomci mají obied udielati, item ktož s ním přijdú neb přijedú, a to jednu v roce; také kdyžby pan Jiřík neb jeho potomci budúci z zemie jeti miel neb v Králové Milosti službu, tehdy rychtář Pavel neb jeho potomci mají jemu dáti dvě pleci dobře. Toho všeho, což v tomto listu zapsáno stojí, na potvrzenie já svrchupsaný Jiřík pečet mú vlastní přiviesil jsem k tomuto listu, a pro lepší stvrzenie sviedomie prosil jsem urozených a statečných rytieřuov pana Jana z Chlumu a z Ratibořic, sediením na Svatém Poli, pana Matieje z Lípy a ze Svietie, aby své pečeti na sviedomie podle mé přiviesili k tomuto listu. Jenž jest dán a psán letha od Narozenie Syna Božieho Tisicieho čtyřstého šedesátého čtvrtého v pondieli před svatú Pannú Margarethu. (9. Juli 1464.)“⁴

16. století	
Období	Událost
7. června 1544	Zdeněk Lev z Rožmitálu a z Blatné a Hynek Krušina z Lichtenburka prodali rýzmburské a skalské majetky Janovi z Pernštejna, a to včetně Litoboře ⁵ .

⁴ Josef Myslimír Ludvík, Památky hradu, města a panství Náchoda i vlastníkův jeho, Díl 1., Hradec Králové 1857.

⁵ Archiv český čili Staré písemné památky české a moravské sebrané z archivů domácích i cizích. Díl XX., Praha 1902.

11. října 1544	Jan z Pernštejna prodal svoje rýzmburské a skalské panství Bernartovi Žehušickému z Nestajova ⁶ .
1563	Zemřel Bernart Žehušický z Nestajova.
1564	Zemřel Jan Žehušický z Nestajova, po němž získal rýzmburské panství jeho starší bratr Hertvík.
1578	Zemřel Hertvík Žehušický z Nestajova. Všeobecně uváděno, že obec byla jako dědictví rozdělena na 2 části ⁷ .
1586	Mandaléna ⁸ Úlibská z Nestajova prodala dvory kmecí v Litoboři, které patřily dosud k Rýzmburku, Jiříkovi z Dobřenic, držiteli Třebešova, s nímž se dostaly později k náchodskému panství ⁹ .

1517

Litboř součástí rýzmburského panství

Tohoto roku koupil Litboř, Chlístov a Hoříčky Petr Adršpach z Dubé, který tyto vsi nabyt po Kryštofovi ze Švamberka. Ten je zase koupil od Arnošta a Jana, synů Jana Jiřího z Chlumu. Od těch dob patřila Litboř k panství rýzmburskému.

1527

Zástava rýzmburského panství

Zpustlá tvrz litobořská byla s Hoříčkami, Křižanovem, Chlístovem, Libňatovem a dalšími majetky zastavena Zdeňkovi Lvovi z Rožmitálu a Janu Krušinovi z Lichtemburka, neboť majitel panství Petr Adršpach z Dubé a na Náchodě (psán též jako Abršpach či Atrzpach¹⁰) nebyl dobrým hospodářem a svoje dluhy řešil postupným odprodáváním svého majetku.

1544

Nejasné změny vlastníků rýzmburského panství

⁶ Archiv český čili Staré písemné památky české a moravské sebrané z archivů domácích i cizích. Díl XX., Praha 1902.

⁷ Za skutečné rozdělení lze považovat teprve smlouvu z 6. dubna 1579, kdy rýzmburské panství zůstalo sestrám zemřelého Hertvíka Žehušického z Nestajova - Mandaléně, manželce Adama Úlibského z Újezdce a z Kounic, Alžbětě, manželce Adama Bohdaneckého z Hodkova, a Lidmile, manželce Čertorejského z Čertorej, přičemž ještě v témže roce byly některé části panství odprodány. K rozdělení v praxi však došlo teprve v následujícím roce, kdy Mandaléna obdržela rýzmburské majetky, Alžběta teplické a adršpašské zboží a Lidmila a její dědicové panství skalské a stárkovské.

⁸ Později uváděno též jméno Magdaléna.

⁹ August Sedláček, Hrady, zámky a tvrze království Českého. Díl pátý. Podkrkonoší, Praha 1887.

¹⁰ Archiv český čili Staré písemné památky české a moravské sebrané z archivů domácích i cizích, Praha 1918.

Zdeněk Lev z Rožmitálu a Jan Krušina z Lichtemburka později prodali rýzmburské panství Janovi z Pernštejna¹¹. Zde je však svízlel, protože některé prameny uvádějí jako datum koupě 6. června 1534, ale 20. díl Archivu českého čili Starých písemných památek českých a moravských sebraných z archivů domácích i cizích z roku 1902, redigovaný Josefem Kalouskem, uvádí v přehledu listin Jana a Vojtěcha z Pernštejna text, který je datován 7. června 1544:

„1544, 7. června

Zdeněk Lev z Rožmitála a z Blatné a Hynek Krušina z Lichtemburka prodávají Janovi z Pernštejna hrady Risenburk, Skály, Adšpach, Strmen, Bystraj, Červenou Horu, tvrz Ratibořice, městečka Žernoví, Červenou Horu, Starkov, vsi Volešnici, Vísku, Lhotu, Všelib, Lhotu Řešetovu, Ratibořice, Světlou, Litoboř, Chlístov, Hoříčky, Křížanov, Libnětov, Heřmaničky, Bystrý, Vernířovice, Skalky, Metuji, Javor, Studnice, Janovice, Zdonov, Dolejší a Hořejší Adršpach, Teplice, Novou Ves, Strážkovice, Hodkovice, Jívku, Chlívce, Záboří, Markoušovice, Vejrov, Stolín, Mstětín se vším příslušenstvím, zvláště s horami a kovy všelijakými, za 5500 Ss¹² gr. a 450 Ss gr. českých.“

Oproti tomu Ludvíkovy Památky hradu, města a panství Náchoda i vlastníkův jeho uvádějí toto:

„Jan z Pernšteina a na Helfensteině. 1534 -1544

Dědil' všecka panství po bratru bezdětném, a tím nesmírného bohatství soustředil, nad to pak r. 1537. od císaře ujal hrabství Kladské do zástavy ve 83.464 kop gr. č.; pročež i za věku svého zván: „Jan bohatý.“ Zdědiv Náchod, ihned na této straně rozšířil panství své, když dne .6. června 1534 přikoupil tyto statky: Risenburk, Ratibořice, Bystré, Strmen, Adršpach a Skály za 5450 sř. gr. pr. od pánův Zdeňka Lva z Rožmitálu a z Blatné, a Hynka Krušiny z Lichtemburka, kteříž zboží toto měli od p. Petra Adršpacha z Dubé a z Náchoda. K panství Risenburskému tehdež náležely: Risenburk hrad, Červená hora hrad zbořený, Ratibořice tvrz pustá, Litoboř tvrz pustá, městečka: Žernov a Červená hora, vsi: Olešnic, Víška, Všeliby, Stolín pustá, Mstětín pustá, Lhota Řešetova, Ratibořice, Litoboř, Heřmaničky, Světlá, Hoříčky s podacím, Lhota pod Hoříčkami, Chlístov, Křížanov, Libnětov, Výrov (?) pustá.“

Vzniká nám tu tedy problém, protože jedny prameny se drží údaje 6. června 1534, např. profesor August Sedláček, a druhé uvádějí údaj 7. června 1544. Je jasné, že někdo se v historii přepsal a z toho pochází tento rozpor. Zjistit však, který údaj je tím správným, je dnes nemožné. Skutečnosti by asi odpovídal údaj druhý, protože podle několika zmínek Jan z Pernštejna nevlastnil Rýzmbursko dlouho a prodal ho Bernartovi Žehušickému z Nestajova:

„Jan z Pernšteina prodává Bernartovi Žehušickému z Nestajova Ryzmburk, Červenou Horu, Litoboř, Ratibořice, Skály, Adšpach, Strmen s jinými městečky a vesnicemi. – 1544, 11. října.

Jan z Pernšteina na Helfensteině přiznal se před úředníky Pražskými, že dědictví své – Rysumburk, Červená Hora, zámky pusté a dvory kmecí poplužní s poplužím vysazený v plat, Litoboř a Ratibořice tvrze pusté a dvory poplužní pusté s poplužím vysazený též v plat,

¹¹ Václav Šrám, Okres Česko-skalický. Nástin historický, Praha 1882.

¹² Staročeská zkratka pro kopu.

Žernoví, Červená Hora, městečka, domy krčmy a dvory kmecí s platem, Všelib, Ratibořice, Litoboř, Heřmaničky, Světlou, Vísku, Volešnici, Řešetovu Lhotu, Stolín, Chlístov, Hoříčky, Lhotu a Křižanov, vesnice celé a dvory kmecí s platem, s dědinami ornými i neornými, lukami, lesy, potoky, rybníky, řekami, kurmi, vajci, robotami, ospy¹³, caltami, mlajny, krčmami, s posudním, podacími kostelními, s lidmi a sirotky osedlými i neosedlými aneb z těch gruntuov zběhlými, i se vši zvolí, což k tomu přísluší, s plným panstvím, item Skály, Adršpach a Střmen, zámky pusté, dvory poplužní s poplužím vysazené v plat, Starkov městečko, domy, krčmy a dvory kmecí s platem, Bystraj, Vernířovice, Studnice, Javor, Skalky, Jívka, Teplice, Zdonov, Adršpach Dolejší, Adršpach Hořejší, Hodkovice, Janovice, vesnice celé a dvory kmecí s platem, v Metujích dvory kmecí s platem, což tu má, s dědinami, lukami, lesy, potoky, řekami, rybníky, kurmi, vajci, robotami, ospy, plecemi, mákem, krčmami, posudním, s podacími kostelními, pivovarem, horami, doly, pustotinami, s lidmi a sirotky osedlými aneb z těch gruntuov zběhlými, i se vši zvolí, což k tomu přísluší, s plným panstvím, to vše, což jest tu sám měl a držel, tak a v témž plném právě, v týchž mezích a hranicích, v nichžto dědictví záleží, a také tak, jakž smlúva o to učiněná zpečetěná téhož léta ve dsky zemské vložená, též registra na ta oboje panství vydaná v sobě plněji svědčí a zavírají, žádného práva, panství ani které zvláštnosti sobě ani svým dědicuom tudíž dále nepozuostavuje, -prodal Bernartovi Žehušickému z Nestajova a jeho dědicuom za šest tisíc kop grošuov a padesáte kop g. Pražských českých úplně a docela zaplacených, a jemu toho nadepsaného dědictví dědicky postúpil. Zpraviti má on sám prodávající toliko před každým člověkem právem zemským, a zvláště před věny a sirotky, jakož země za právo má, čímž má neb míti bude, třetinú výš. Pakli by nezpravil cc jakož forma. Stalo se v sobotu po svatém Diviši [1544].¹⁴“

A i zde se tedy objevuje rozpor. Archiv český udává rok 1544, zatímco Ludvíkovy Památky hradu, města a panství Náchoda i vlastníkův jeho hovoří o tom, že „Pan Jan z Pernšteina nezachoval Náchod při rodu svém, nýbrž r. 1544. zboží Náchodské a Visenburské prodal p. Sigmundovi ze Smiřic za 18450 sř¹⁵. gr. pr.; když byl prvé r. 1543. zboží Risenburské a Skalské postoupil p. Bemartovi Žehušickému z Nestajova a na Tupadlech za 6050 sř. gr. pr.“

17. století	
Období	Událost
1624	Jan Hepnar z Litoboře se zastal spolu s Janem Hanzlíčků z Křižanova a Štěpánem Kňourků ze Slatiny nad Úpou křižanovského rychtáře Michala Hepnara, zv. Karnaus, který dlel v náchodské šatlavě. Propuštěn byl po složení 300 kop grošů českých.
1628	Třebešovská část Litoboře čítala 9 osedlých a platila 2 krejcary 14 grošů a 3 denáry ¹⁶ úroku ¹⁷ .
1637	Oktavián (Octavio) kníže Piccolomini de Arragona, vévoda v Amalfi, obdarovaný roku 1634 náchodským panstvím, přikoupil zboží Heřmanické (Heřmaničky, Hoříčky, Hostyně, půl Litoboře, Mečov, Světlá, Vesce).
1670	Strana Strakova platila 4 kopy 35 gr. 5. den a Barchovská 4 kopy 28 gr. 6. den ¹⁸ .

¹³ Ospy byly obilné desátky nebo úroky z pastvy.

¹⁴ Archiv český čili Staré písemné památky české a moravské sebrané z archivů domácích i cizích, Praha 1902 (podle Desek Karlštejnských).

¹⁵ Starý symbol pro kopy.

¹⁶ Dr. Čeněk Zíbrt, Český lid. Sborník věnovaný studiu lidu českého v Čechách, na Moravě, ve Slezsku a na Slovensku, XIX. ročník, Praha 1910.

¹⁷ Jedná se o svatojiřský a svatohavelský úrok.

1610

Třebešovská část Litoboře

„ K r. 1610 připomíná se „Litoboř, ves k Velkému Třebešovu patřící (jedna strana,) v ní měl pán dvůr skoupený, v něm na léto 24 kusů jalových – výsevku jarního 7, podzimního 25 korců, 6 vozů sena, dva rybníčky na výtah, do nich 10 kop ryb¹⁹.“

1650-1655

Jezuitské obracení na víru

Významným obdobím pro obec jsou i roky 1650-1655, kdy byli ve Skalici připomínáni 2 jezuité Jiří Buda a Jiří Mazenius²⁰, kteří jezdili s vojenským doprovodem po celém náchodském panství, vykonávali všechny církevní úkony a v neposlední řadě horlivě obraceli lid ke katolické víře. Samozřejmě ani Mezilečí nebylo z jejich strany opomenuto, takže ze seznamu zpovědního z roku 1654 vidíme, že svátost sv. pokání přijalo celkem 91 obyvatel Litoboře.

Obec	Počet
Farnost skalická	973
Hostinka	16
Kleny	43
Malá Skalice	70
Miskolezy	65
Říkov	66
Skalice	294
Spyta	29
Starkoč	12
Světlá	30
Svinišťany	65
Třebešov	68
Třtice	33
Vestec	9
Větrník	13
Zájezd	70
Farnost hoříčská	623
Běluň	23

¹⁸ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

¹⁹ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

²⁰ Václav Šrám, Okres Česko-Skalický. Nástin historický, Praha 1882.

Hoříčky	16
Chlístov	52
Křižanov	27
Lhota pod Hoříčkami	70
Libňatov	105
Litoboř	91
Mezilečí	125
Proruby	45
Újezdec	69
Farnost boušínská	209
Mečov	13
Slatina nad Úpou	196

Porovnání obyvatel Litoboře a okolních obcí, kteří podle zpovědního seznamu z roku 1654 přijali svátost sv. pokání²¹

18. století	
Období	Událost
1775	Selské povstání.
1800	Vystavěna kaplička Panny Marie.

1800

Výstavba kapličky Panny Marie

Zdejší kaplička byla vystavěna v roce 1800 a v každé ze světových válek přišla o svůj zvon. Nový zvon spolu s elektrickým pohonem byl osazen v roce 1998.

Počátkem století byla popsána takto:

„KAPLIČKA P. Marie z poč. XIX. století, zděná, s polokruhovým závěrem, sklenutá plackou a pásy dělenou konchou. Na stěnách liseny, kolem oken chambrany, vchod segmentový. Hladký štítek trojúhelný, kryt břidlicový, s dřevěnou lucernou a cibulovitou stříškou s bání a křížem.“²²

19. století	
Období	Událost
1823	Postaven kamenný kříž s Kristem, anděly a reliéfem Panny Marie.

²¹ Pamětní kniha obce Libňatov, založená 1. ledna 1923.

²² Zdeněk Wirth a František Machát, Soupis památek historických a uměleckých v politickém okrese Náchodském, Praha 1910.

1849	K Litoboři připojeny osady Křižanov a Mečov.
1867	Dražba usedlosti čp. 88 ²³ a stavení čp. 78 ²⁴ .
28. srpna 1871	Ve skupině venkovských obcí byl do náchodského okresního zastupitelstva zvolen také J. Rudolf, starosta Litoboře ²⁵ .
1876	Postavena socha sv. Jana Nepomuckého, jež stojí v polích ke Slatině nad Úpou.
1. července 1876	Obec zařazena do nově zřízeného berního a soudního depositního úřadu. Dosud patřila k Náchodu ²⁶ .
1878	Dražba usedlosti čp. 53 J. Horáka (4137 zl.) ²⁷ .
1885	Výstavba jednopatrového hostince s velkým sálem.
1886	Dražba usedlosti čp. 102 Josefa Vlčka s pozemky v odhadní ceně 5 209 zl. ²⁸
1889	Dražba nemovitostí Jiránkových v Litoboři a Zájezdu ²⁹ .
28. května 1889	Zemská školní rada na své schůzi svolila Litoboři vyškolení ze školní obce Hoříček a zřízení samostatné obecné školy v Litoboři s dodatečným schválením zemského výboru ³⁰ .
1890	Dražba Dvořáčkovy usedlosti čp. 61 v odhadní ceně 6 500 zl. ³¹ Dle úředního šetření příslušelo do obce Litobořské 7 Romů ³² .
1892	Nevyhověno žádosti obce Litoboře na zřízení exponované stanice zimní jako části školy v Hoříčkách ³³ .
19. listopadu 1893	V hostinci Čeňka Vlčka odbývána valná schůze hospodářského spolku českoskalického.
1895	Potvrzení stanov hospodářsko-čtenářské besedy ³⁴ .
1896	Vincenc Dvořáček, děkan v Červeném Kostelci, daroval knihovně Hospodářsko-čtenářské besedy v Litoboři 20 korun ³⁵ .
15. prosince 1896	České oddělení Školní zemské rady nevyhovělo opětovné žádosti Litoboře na vyškolení z Hoříček a zřízení samostatné obecné školy ³⁶ .
1897	Ustavení SDH.
26. února 1899	V hostinci Karla Vlčka uspořádal hoříčský odbor Národní jednoty severočeské veřejnou schůzi s přednáškou učitele J. Langra z Hoříček a spojenou s nabíráním

²³ Národní listy, Praha 10. dubna 1867.

²⁴ Národní listy, Praha 13. dubna 1867.

²⁵ Národní listy, Praha 3. září 1871.

²⁶ Posel z Prahy, Praha 7. května 1876.

²⁷ Národní listy, Praha 16. července 1878.

²⁸ Národní listy, Praha 29. května 1886.

²⁹ Národní politika, Praha 29. prosince 1888.

³⁰ Národní listy, Praha 29. května 1889.

³¹ Národní listy, Praha 9. května 1890.

³² Národní politika, Praha 17. června 1890.

³³ Beseda Učitelská, Praha 7. dubna 1892.

³⁴ Národní listy, Praha 4. září 1895.

³⁵ Národní politika, Praha 15. října 1896.

³⁶ Národní listy, Praha 18. prosince 1896.

	nových členů z Litoboře ³⁷ .
23. července 1899	Hospodářsko-čtenářská beseda uspořádala výlet do zahrady J. Řezníčka ve prospěch Ústřední Matice školské. Večer se konala taneční zábava v sále hostince K. Vlčka ³⁸ .

1823

Posvěcení kamenného kříže

Kamenný kříž s Kristem, anděly a reliéfem Panny Marie na kamenném podstavci nechal postavit a věnoval obci Matěj Drtina. Poslední zrestaurování kříže se uskutečnilo v roce 2003.

1862

Podpora JUDr. Juliu Grégrovi

Tohoto roku byl postaven JUDr. Julius Grégr za svoji novinářskou činnost před soud, který začal 4. června 1862 a skončil 18. června téhož roku, kdy byl odsouzen na 4 měsíce odnětí svobody, k propadnutí 1300 zlatých z kauce a k náhradě nákladů trestního řízení. V odvolacím řízení však vrchní zemský soud zpřísnil rozsudek na 10 měsíců odnětí svobody a propadlou kauci zvýšil na 3000 zlatých. Zdejší obecní úřad se stejně jako ty okolní postavil na jeho stranu, což můžeme potvrdit citací z tehdejších novin:

„Z Josefova, 25. června. Obec Hoříčka, Chlistov, Litoboř, Brzík, Mesleky³⁹ prokazují tímto soustrast' svou s osudem p. Dr. Grégra. Sláva vlasti, Sláva jemu a jeho obhajci!⁴⁰“

1876

Postavení sochy sv. Jana Nepomuckého

Socha sv. Jana Nepomuckého na kamenném podstavci s reliéfem byla postavena Janem a Leonorií Dvořáčkovými z čp. 29. V roce 2003 Jaroslava Šámalová darovala sochu obci Litoboř. Téhož roku bylo provedeno její zrestaurování.

1885

Ochotnické divadlo

³⁷ Ratibor, Hradec Králové 25. února 1899.

³⁸ Ratibor, Hradec Králové 15. července 1899.

³⁹ Zde došlo ke zkomolení názvů dotčených obcí Brzic a Mezleče, které bylo způsobeno poštovním úředníkem, přijímajícím onen telegram.

⁴⁰ Národní listy, Praha 26. června 1862.

„Z Litoboře u Hoříček dne 14. března. – (Dětské divadlo.) Na den 1. března t. r. těšili jsme se všickni. Mládež radovala se, že bude hráti divadlo, dospělí toužebně očekávali, jak dítky hru provedou. Hrály „poprvé“ dítky u nás divadlo, a proto novinka ta způsobila tolik nadějí! K tomu cíli zvolena „Krasata“, oblíbená hra, již mládeži napsal slovutný pedagog a spisovatel J. K. Hraše. Již v sobotu na hlavní zkoušku přišli četní vážení hosté z Hoříček a ze Slatiny, a v den představení byla návštěva nad očekávání četná. Pořádek připředstavení byl vzorný, kus se všeobecně líbil, provedení bylo vzhledem ku stávajícím poměrům velmi zdařilé, za což obecnstvo hojným potleskem malé ochotníky odměňovalo. Kašpara velmi dobře představoval pan Č. Bartoš, který již delší dobu se zdarem při divadle na Hoříčkách působí. Mládež cvičil velmi pilně, jakož i představení řídil horlivý p. Václav Burda, učitel na Hoříčkách, harmonium laskavě půjčil a zpěvy doprovázel v našem okolí oblíbený pan učitel K. Pleskač ze Slatiny. Oběma pánům jsme za jich vydatné působení velice povděční vzdávajíce jim srdečné díky. – Po divadle rozproudila se volná a srdečná zábava, protkaná hojnými vlasteneckými písněmi; zvláště „Kde domov můj“ a „Hej Slované“ zpívalo celé shromáždění s velkým nadšením. Čistý výnos obnášel 11 zl. 7 kr., za částku tu objednaný potřeby školní, jež příležitostně chudým žákům pan starosta v Litoboři rozdává. Dlouho budeme vzpomínati na naše první dětské divadlo a příjemný, blažený večer!

K.⁴¹“

Úspěch dětských představení přesvědčil pány Bartoše, Rudolfa a Dvořáčka, aby došlo k vytvoření divadelního spolku. Obětavostí a nákladem pana Vlčka byl zřízen divadelní stánek, v němž se poprvé hrálo o velikonočním pondělí 6. května 1885. Repertoár tvořily 2 kusy: „Když slavík do lesa zaletí“ a „Tatínkovy juchty“⁴².

1896

Ocenění činnosti F. V. Kodyma

„Osobní. Hospodářsko-čtenářská beseda v Litoboři a zábavní a vzdělávací spolek „Vlastimil“ v Brzicích jmenovaly říd. učitele p. F. V. Kodyma v Brzicích svým čestným členem pro zásluhy, jichž si získal o založení jejich a knihovny spolkové.“⁴³

1897

Nešťastný pád z houpačky

„Smrtelně zraněn na houpačce. Dne 7. t. m. houpal se v Hoříčkách u Dvora Král. n. L. 18letý tkadlec Josef Vondra z Litoboře (okr. Nové Město nad Metují) s dvěma mladíky v lodičkové houpačce. Ačkoliv zakázáno jest státi při houpání, neuposlechl Vondra a těžce to odpykal. Pozbyv rovnováhy, spadl a zranil se tak těžce, že musil býti hned dopraven do místní nemocnice, kdež ještě téhož dne zemřel.“⁴⁴

⁴¹ Ratibor, Jaroměř 21. března 1885.

⁴² Ratibor, Jaroměř 9. května 1885.

⁴³ Národní listy, Praha 22. února 1896.

⁴⁴ Národní politika, Praha 20. června 1897.

1900

Vojenská péče o koně

„Sedm vojenských koní popáleno. V konírně rolnice Věnceslavy Markové v Litoboři (okres českoskalický) umístěno bylo v minulých dnech sedm důstojnických koní. V jedné z předešlých nocí vypukl pojednou v konírně té oheň, který ale byl záhy uhasen. Avšak koně utrpěli na těle vesměšvětší neb menší popáleniny. Tři z nich byli brzo na to zastřeleni a ostatní jako k službě neschopní ponecháni v léčení. Příčina ohně vyšetřuje se úřady zeměpanskými i vojenskými.“⁴⁵

K témuž případu vyšel i tento článek, takže si srovnáním obou můžeme udělat obrázek o vzniklém neštěstí:

„Uhořelí koně. Dne 1. a 2. září rozloženo bylo po krajině českoskalické vojsko, které dne 3. a 4. září mezi Trutnovem a Úpící manévrovalo. Vojsko to umístěno bylo ve stacích a stodolách, koňstvo ve stájích a pod kůlnami. Četa hulánů ležela v obci Litoboři. Do jedné stáje zavedeno sedm koní, z nichž bylo šest erárních a jeden soukromým majetkem jednoho setníka. Hospodář dal do stáje lampu s petrolejem, která visela na motouzu. Netrvalo dlouho, motouz žárem lampy chytil a ta spadla do slámy, která se okamžitě vzňala. V malé chvíli stály stáje v plameni a prvé než co na záchranu koní mohlo býti podniknuto, tři uhořeli a ostatní čtyři byli prý tak popáleni, že musili býti zastřeleni. Škoda tím povstala jest veliká. Sám hejtman pácí si cenu svého koně 1100 zl. Vojín, který měl té noci míti hlídku ve stáji, zmizel prý na dobro.“⁴⁶

20. století	
Období	Událost
20. prosince 1902	Do rejstříku společenstev byl zapsán Spořitelní a záložní spolek pro Světlou a okolí. Členem jeho prvního představenstva byl také František Možíš, rolník z Litoboře ⁴⁷ .
1904	Postaven kamenný kříž s reliéfem sv. Vincence, P. Marie a sv. Kateřiny.
1907	Starostou obce byl Josef Možíš, radními Karel Tylš z Litoboře, Josef Tuček z Křižanova a Josef Borůvka z Litoboře. Jmění obce činilo 3000 K, obecní dluh byl 1600 K ⁴⁸ .
1911	Zmínka o existenci zřízené dobytčí pojišťovny, jež měla schválené stanovy, ale nezahájila ještě činnost ⁴⁹ .
1914-1918	1. světová válka si vyžádala životy 14 místních mužů ⁵⁰ .

⁴⁵ Národní politika, Praha 14. září 1900.

⁴⁶ Ratibor, Hradec Králové 15. září 1900.

⁴⁷ Zemědělské listy. Illustrovaný časopis věnovaný veškerým zájmům zemědělství, hospodářského průmyslu, národního hospodářství a veřejné správy. Orgán Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém, Praha 23. ledna 1903.

⁴⁸ Václav Kudrnáč, Úplný adresář a popis politického okresu náchodského, Turnov 1907.

⁴⁹ Zemědělské listy. Lidový družstevní týdeník českého venkova. Orgán Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém, Praha 23. června 1911.

⁵⁰ Ztráty byly nejen v Litoboři, ale také v jejích místních částech, 2 v Křižanově (Vinzenz Rýdl 1881 Křižanov-23. října 1914 Radymno, Jarosław, žil v Prorubech; Karel Sochor 1893

1916	Dražba stavení čp. 67 (690 K) ⁵¹ . Konsumní spolek oznámil zastavení činnosti po dobu války ⁵² .
1917	Kancelář zemědělské a strojní inspekce Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém jako generální komisionář pražské odbočky Válečného obilního ústavu provedla zemědělskou a strojní inspekci po celé obci ⁵³ .
15. června 1919	První místní volby po vzniku ČSR.
1920	Žádost obce o její přibrání do obvodu spořitelního a záložního spolku pro Mezleč ⁵⁴ .
1921-1923	Místní odbor Národní jednoty severočeské kritizován pro nečinnost.
26. srpna 1928	Okrskové sdružení republikánského dorostu čs. venkova v Litoboři společně s Hospodářsko-čtenářskou besedou v Litoboři uspořádalo dožínkovou slavnost.
1929	Založena kampelička.
16. června 1929	Župní hasičský sjezd.
4. července 1929	Velká vichřice.
1931	Přistoupení obce za člena družstva pro rozvod elektrické energie. Žádost Josefa Borůvky z Litoboře na koncesi k provozování osobní autodopravy na trati Dvůr Králové nad Labem-Pilníkov.
10. září 1933	Okrskové sokolské cvičení se stalo prvním velkým podnikem nedávno vzniklé místní sokolské jednoty.
5. května 1940	Bývalý čeledín Aug. Bejr z Úpice se vloupal do stavení rolníka Františka Picha, kde se pokusil o dvojnásobnou vraždu, a to jako pomstu za své propuštění ⁵⁵ .
1941	Obec byla zařazena do obvodu úpické pobočky královéhradeckého úřadu práce ⁵⁶ .
1945-1946	Několik rodin odešlo hledat nový domov pohraničí, odtud se do Litoboře přistěhovalo 5 rodin.
1947	Založena místní organizace KSČ ⁵⁷ .
1952	Vznik JZD.
1953	Zánik kampeličky.

Křižanov-23. března 1915 Wadowice) a 1 v Mečově (Josef Kraus 1889 Mečov-1914 neznámý v Srbsku).

⁵¹ Národní listy, Praha 2. srpna 1916.

⁵² Družstevník, Praha 21. prosince 1916.

⁵³ Zemědělské a družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty českých hospodářských společenstev v království Českém, Praha 3. srpna 1917.

⁵⁴ Zemědělské a družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty hospodářských družstev v Praze, Praha 14. května 1920.

⁵⁵ Nové směry, Hradec Králové 10. května 1940.

⁵⁶ Lidové noviny, Brno 15. února 1941.

⁵⁷ Pochodeň, Hradec Králové 3. října 1947.

1960	Sloučení JZD s JZD Hoříčky. V místě čp. 1, na předpolí tvrze „Turyň“, našel pan Vondráček středověkou keramiku z 15.-16. století.
1. července 1960	Litoboř připojena k Hoříčkám. Dosavadní osady Křižanov a Mečov se staly součástí Mezilečí.
1965	Vyafaltována silnice přes Hromobitku do Slatiny nad Úpou.
1977	Montáž veřejného rozhlasu.
1980	Rekonstrukce elektrické rozvodné sítě a veřejného rozhlasu.
1982	Turyňské tvrziště archeologicky prozkoumal Z. A. Lochman.
1984-1985	Přestavba klubovny občanského výboru a společenských organizací. Slavnostně měla být otevřena k 100. výročí vzniku bývalého hostince.
1992	Blesková povodeň způsobená přívalovým deštěm.
8. června 1993	Registrace novodobého SDH.
1998	Oprava hráze a kbelu rybníka.
2000	V obci začala působit jízdárna Donarova samota.

1901

Prohlášení konkurzu

„Konkurs prohlášen byl krajským soudem v Hradci Králové na jmění Čeňka Vlčka, neprotok. Obchodníka v Litoboři u České Skalice. Konkursní komisař přednosta okresního soudu v České Skalici, správce dr. Tilsch, advokát tamtéž. Schůze věřitelů 29. listopadu, přihlášky do 1. ledna, rok likvidační 15. ledna.“⁵⁸

1903

Zemřel P. Vincenc Dvořáček

Narodil se 22. listopadu 1826 v Litoboři. Absolvoval královéhradecký seminář, kde byl 25. července 1851 vysvěcen na kněze⁵⁹. Od roku 1853 byl kaplanem v Červeném Kostelci. Tehdy, tj. v roce 1867, působil jako místopředseda místní záložny⁶⁰. V roce 1876, po úmrtí děkana Františka Kerner⁶¹, byl ustanoven administrátorem zdejší fary⁶². Následně se stal červenokosteleckým farářem⁶³ a osobním děkanem. Nikdy nezapomněl na svoje rodiště. Příkladem toho může být to, že v roce 1896 daroval knihovně zdejší Hospodářsko-čtenářské

⁵⁸ Národní listy, Praha 20. listopadu 1901.

⁵⁹ Kniha kněžských svěcení. Liber Ordinatorum 1734-1899, založená roku 1734 v Hradci Králové.

⁶⁰ Národní listy, Praha 4. března 1867.

⁶¹ Blahověst. Hlasy katolické, Praha 15. srpna 1876.

⁶² Blahověst. Hlasy katolické, Praha 5. února 1876.

⁶³ Pražský denník, Praha 20. srpna 1876.

besedy 20 korun⁶⁴. Vedle toho jí věnoval i řadu knih. Dále se zabýval historií svého kraje a podporoval též rozvoj včelařství. 6. ledna 1899 zorganizuje první schůzi včelařského spolku v Červeném Kostelci a po odsouhlasení stanov je také zvolen jeho prvním předsedou. V roce 1901 oslavil 50leté výročí svého vysvěcení⁶⁵. Zemřel 12. listopadu 1903 v Červeném Kostelci⁶⁶.

1909

Ustavení „Svépomoci“, výrobního tkalcovského a konsumního společenstva pro Litoboř a okolí

Počátky družstevního podnikání v oblasti ručního tkalcovství najdeme v roce 1908, kdy se na Červenokostelecku ustavil „Spolek českých domácích tkalců. Tato organizace vzrostla během 1 roku na 23 místních odborů a díky ní bylo založeno i zdejší tkalcovské výrobní družstvo, aby zastupovalo a prosazovalo zájmy lokálních ručních tkalců. Spolek dal popud k vytvoření Svazu výrobních družstev, který však hned na počátku členskou základnu výrazně zklamal. Ve finančním roce 1911/1912 vykazovalo za 11měsíční období 108 členů, 21 327 K tržby a 1177 K zisku. V roce 1912 bylo družstvo upomínáno, že nezaplatilo ústředí povinný příspěvek⁶⁷. Později začalo být jednáno o založení nového svazu jako společenstva s ručením omezeným, jehož ustavující schůze se měla uskutenit v červenci 1914. Díky vypuknutí 1. světové války k tomuto kroku nedošlo a místní tkalci se znovu sešli až v roce 1918 v Červeném Kostelci. Sám litobořský spolek působil až do konce roku 1916, poté přerušil svoji činnost, ale ještě předtím upsal na IV. válečnou půjčku 300 K⁶⁸. V lednu 1920 bylo litobořské družstvo přijato za člena Ústřední jednoty hospodářských družstev v Praze⁶⁹. Zároveň se stalo součástí V. odboru domácího průmyslu, jenž vzniklo v září 1919. Jedním z jeho hlavních činitelů byl Václav Dvořáček, který ho zastupoval i na řadě jednání a schůzí. V roce 1921 vystavovalo svoje ruční tkalcovské výrobky na Jubilejní družstevní výstavě Ústřední jednoty 1896-1921 v Praze. Samozřejmostí byla účast na různých humanitárních akcích. Na podzim 1921 např. poskytlo příspěvek na Červený kříž ve výši 50 Kč, což na velikost obce i členské základny bylo poměrně hodně. 5. dubna 1925 došlo k projednání návrhu na dobrovolné rozejití se a likvidaci družstva „Svépomoc“. 25. září 1927 byla na mimořádné valné hromadě schválena likvidační bilance, uděleno absolutorium likvidátorům a souhlas s výmazem firmy z rejstříku společenstev.

1926

Zemřel P. Vilém Rudolf

„Úmrtí. V neděli 5. t. m. zemřel na faře v Počáplech u Litoměřic, jak jsme již stručně včera zaznamenali, dp. P. Vilém Rudolf, opat řádu sv. Benedikta a klášterů v Břevnově a Broumově.

⁶⁴ Národní politika, Praha 15. října 1896.

⁶⁵ Obnova, Hradec Králové 1. března 1901.

⁶⁶ Obnova, Hradec Králové 27. listopadu 1903.

⁶⁷ Družstevník, Praha 20. června 1912.

⁶⁸ Národní politika, Praha 21. května 1916.

⁶⁹ Zemědělské družstevní listy. Věstník Ústřední jednoty hospodářských družstev v Praze, Praha 14. ledna 1921.

*Zesnulý narodil se v Litoboři⁷⁰ a do řádu vstoupil r. 1884. Po vysvěcení působil jako kaplan na Broumovsku, načež v září 1913 stal se farářem v Orlové a dne 4. října 1922 byl zvolen opatem. Zvěčnělý na všech místech svého působení získal si všeobecné oblíbení obou národností občanstva svojí upřímnou a obětavou povahou. Vždy každému přístupný, nestránil se veřejnosti, rád vítal i prováděl projíždějící turisty a ještě nedávno ochotně provedl celou broumovskou prelaturou p. Matějovského, člena Národního divadla a p. V. Čapka, minist. radu, kteří byli posledními jeho hosty, jimž ještě v plném zdraví ukazoval cenné umělecké sbírky kláštera broumovského. Opat P. V. Rudolf neměl záviděníhodné postavení. Přišel do éry, kde poměry klášterů byly rozrušeny jednak následkem poválečných poměrů, jednak pozemkovou reformou, a proto od nejtěžších starostí nebylo léta oddechu. Těšil se, že až zkonsoliduje poměry obou klášterů, vzdá se své hodnosti a vrátí se na klidnou faru, ale nenadálý skon zkrátil jeho touhy. Pohřeb zvěčnělého církevního hodnostáře bude dnes v úterý o 10. hod. v Počáplech, odkud pozůstatky jeho převezeny budou do Broumova, kde pohřbeny budou zítra ve středu o 3. hod. odpo.*⁷¹“

1928

Volby do okresního zastupitelstva

Vítězem voleb do okresního zastupitelstva se v Litoboři stala národní demokracie, která získala 18 hlasů, přičemž v roce 1925 zde obdržela jen 1 hlas. Podobně tomu bylo i v okolních obcích, takže nakonec národní demokraté získali v novém náhodském okresním zastupitelstvu 2 mandáty, zatímco čeští socialisté 3 mandáty, kteří 2 mandáty oproti minulým volbám ztratili⁷².

1929

Vznik Družstva pro rozvod elektrické energie

V Litoboři, stejně jako ve všech okolních obcích, se uvažovalo o elektrifikaci obce již od počátku 20. let 20. století. Tento krok měl řadu zastánců, ale také mnoho odpůrců. Teprve v roce 1929 se podařilo ustavit výše zmíněné družstvo, jež mělo za úkol rozvést elektrickou energii včetně všech sítí po celé obci. Samozřejmostí bylo členství v Ústřední jednotě hospodářských družstev v Praze, která v něm pravidelně uskutečňovala podrobnou revizní činnost. Konání valných hromad a členských schůzí probíhalo v místním hostinci, užší vedení se mnohdy sešlo i u sebe doma. V roce 1952 bylo družstvo sloučeno pod hlavičku místního JZD a úplně zaniklo o 4 roky později.

1929

Založení místní záložny

---

⁷⁰ Narodil se 28. března 1874.

⁷¹ Národní politika, Praha 7. září 1926.

⁷² Národní listy, Praha 5. prosince 1928.

Od 19. století vznikaly v okolních obcích lidové záložny. K tomuto kroku se v Litoboří neodhodlali, proto byli závislí na Občanské záložně v Hoříčkách, jež byla založena v roce 1885, roku 1920 projevíli zájem o to, aby patřili do spořitelního obvodu mezilečského a teprve v roce 1929 vznikla skutečná litobořská kempelička, jejíž valné hromady i další schůze se konaly zejména v hostincích Josefa Borůvky („U Borůvků“), Stanislava Jirouška („U Jiroušků“) a Antonína Hubky. 1. března 1931 byl schválen a přijat nový jednací řád. Záložna nepřestala fungovat ani v období německé okupace. Tehdy však došlo v roce 1940 ke změně stanov a dalším úpravám, jež byly vynuceny různými změnami záloženského sektoru. V roce 1953 se stala součástí Státní spořitelny, jejíž nejbližší jednatelství bylo na Hoříčkách.

1938

Romští zloději

„Všechno v bílém. Hradec Králové. V noci na úterý vnikli do domu Josefa Borůvky v Litoboří u Náchoda patrně cikáni, kteří byli za večera spatřeni v obci. Ukradli z truhly sedmadvacet bílých lněných ubrusů a 94 ubrousků, které měl Borůvka doma od firmy Geduldiger z Trutnova k zpracování. Kromě toho ukradli ještě peřinu a lněnou bílou přikrývku, vše v ceně 1200 Kč.⁷³“

1939

Elektrárenská družstva
Družstvo pro rozvod elektrické energie v Litoboří, z. sp. s o. r., Družstvo pro rozvod elektrické energie v Křižanově a Posadově, z. sp. s o. r.
Hostince
Josef Borůvka, Antonín Hubka, Stanislav Jiroušek, František Tuček (Křižanov).
Pekaři
Antonín Hubka.
Rolníci
Josef Dvořáček, Emanuel Konvalinka, Josef Svatoň.
Řezníci
František Tuček (Křižanov).
Smíšené zboží
Jaroslav Falta (Mečov), Josef Horák (Křižanov), Antonín Hubka, Vilém Hůlek.
Spořitelny a záložny
Kampelička, spořitelní a záložní spolek pro Litoboř a okolí, z. sp. s n. r.
Trafiky
Jaroslav Falta (Mečov), Anna Francová, Stanislav Jiroušek, František Tuček (Křižanov).
Truhláři
Josef Mertlík, Josef Pacák ml.
Vyšívání (výroba)

⁷³ Lidové noviny, Brno 10. února 1938.

Litoboř v roce 1939⁷⁴

1940

Pokus o vraždu bývalého zaměstnavatele

„Dopadený zločinec. Hradec Králové. Čtyřiatřicetiletý Augustin Bejr z Úpice, který v pondělí násadou od vidlice přizabil svého zaměstnavatele, rolníka Františka Pycha⁷⁵, a jeho družku Karolinu Krajánkovou⁷⁶ v Litoboři, byl v noci na úterý dopaden četnictvem v Bohuslavicích. Zatkli ho pro pokus dvojnásobné vraždy a odevzdali do věznice okresního soudu v České Skalici. Bejr se k činu přiznal.⁷⁷“

1948

Pounorová předzvěst tragických událostí

Významným předělem v této obci byl rok 1948, kdy převzali moc komunisté. Už v březnu byl v obci ustaven místní akční výbor. Jeho předsedou byl zvolen Karel Rudolf a jeho pravomoc byla větší než místního národního výboru. Ve své podstatě dohlížel nad celou obcí a jejím životem. Za nemocného Josefa Dvořáčka se stal předsedou MNV Jindřich Řezníček. Květnové volby do Národního shromáždění, pro které byla vydána jednotná kandidátka, byly v obci nadřízenou komisí zrušeny, neboť byl koš pro zahazování kandidátek umístěn za plentou, a jak uvádí kronikář: *„Nebylo vidět, jak se kandidátky zahazují. Volby se musely opakovat, volba musela být veřejná. Jednotná kandidátka získala 109 hlasů, prázdných lístků bylo odevzdáno 145, neplatných 6.“*

V zemědělské obci se státní moc začala plně uplatňovat při tlaku na rolníky, kterým byly předepisovány neúměrné dávky z rostlinné i živočišné výroby, jež se každoročně zvyšovaly. Do vesnice pravidelně přicházeli kontroloři, za neplnění „kontigentů“ následovaly různé represe, vysoké pokuty, dokonce i vězení. Také starý kronikář Josef Kocián (1871-1959) zaznamenává „novou“ atmosféru doby: *„Při svatbách žádná veselost nebyla neb jeden s druhým se bál promluvit. Při sejití se v hostinci též tak, neb legitimovaným komunistickým osobám se musel bát s nimi promluvit. Bylo a je mnoho takových, že kdyby se pusa drobet pustila, byly by stavu udat a byl by souzen a odsouzen aneb zbaven majetku svého... v naší obci žijeme ještě tak trochu v klidu.“*

Práce v zemědělství byly řízeny různými zásahy a nařízeními, plány, které často odporovaly dlouholetým zvyklostem a zkušenostem rolníků. Také kronikář se neubráníl smutnému

⁷⁴ Adresář Protektorátu Čechy a Morava pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství. Za použití úředních pramenů vydán firmou Rudolf Mosse akc. spol. Svazek I. Seznam adres: Čechy, Praha 1939.

⁷⁵ Správně má být Picha.

⁷⁶ Příjmení Pichovy družky ve skutečnosti znělo takto - Krajáková.

⁷⁷ Lidové noviny, Brno 9. května 1940.

povzdechu: „*Je to samé plánování rostlinné a živočišné výroby...jsou to směrnice vydané odshora neb dnes nejde, by hospodář si hospodařil podle svého, dnes musí síti a sázeti, jak jest v plánu stanoveno a ne jak by si sám stanovil. Dodržování kontrolují úřady.*“ Zemědělci byli šikanováni i tím, že nedostávali potravinové lístky na maso a tuky, porazit vepře mohli jen tehdy, když splnili kontingent masa i obilí na 100 %. Na statcích s rozlohou přes 20 ha byli vůbec odkázáni, aby svou spotřebu kryli na volném trhu, nedostali ani šatenky.

Veškeré vládní snahy směřovaly k tomu, aby byla zakládána jednotná zemědělská družstva a český venkov byl „kolektivizován“ podle sovětského vzoru. Zákon o jednotných zemědělských družstvech byl přijat už v září 1949. V obcích byly také likvidovány soukromé obchody a řemesnické dílny.

Obec se dostala „pod bedlivý dozor“ již v létě 1951, jak zaznamenává kronikář: „*Dne 28. července přijela do Mečova pátračka a rozestavila kolem kulometry, že prý tam jsou ukryti partyzáni. Prohledali kolem lesy a č.p. 2 v Mečově, a když nic podezřelého nenašli, složili kulometry a odjeli.*“⁷⁸

1951

Hon na diverzanta

Hlavní roli v celém tragickém příběhu sehrál Miloslav Stejskal, který do Litoboře přijel v roce 1951 a vydával se za západního agenta, který dostal úkol zastrašovat komunistické funkcionáře na Náchodsku a tím zabránit kolektivizaci ve zdejších krajích. Přišel ozbrojený a vzbuzoval u místních naději, respekt, ale také strach. A proto mu i mnozí pomáhali.

Tento mladík, narozený 2. srpna 1929 ve Starém Plese u Jaroměře, s kriminální minulostí mohl být nasazený Státní bezpečností nebo mohlo jít o dobrodruha, který se chtěl zviditelnit. Pravdu dnes již sotva zjistíme. S jistotou však můžeme říci, že své akce rozjel ve velkém.

18. prosince 1951 vtrhl do domu čp. 14 na Žernově, který patřil Karlu Lhotkovi, skladníkovi Hospodářského družstva v České Skalici, předsedovi místního sdružení KSČ a MNV na Žernově. Zde pod pohrůzkou násilí získává od jeho ženy 2 pistole. Tentýž den navštíví ještě dům čp. 21, patřící předsedovi žernovského JZD Františku Rýdlovi, odtud však odešel s nepořízenou. 22. prosince 1951 přepadl stavení předsedy MNV Jaroslava Jiráňka v Mezilečí čp. 39 a domek obecního zemědělského referenta a pokladníka místní kampeličky Josefa Jánského v Mezilečí čp. 35. 26. prosince 1951 postřelil v Náchodě zemědělského referenta Antonína Hodovala⁷⁹ a ve Lhotkách v čp. 42, v nastalém zmatku, ženu předsedy tamního místního národního výboru Jaroslava Hofmana. Původním terčem byl přítom sám Hofman. Přítom se již od 18. prosince 1951 ukrýval v Litoboři. Nejprve u Miloslava Borůvky v čp. 49, poté u jeho tchána Karla Rudolfa v čp. 59 a následně u Josefa Řezníčka v čp. 52.

Kruté chvíle pro celou Litoboř nastaly koncem téhož roku, kdy se rozjela masivní protiteroristická akce. Místní kronikář o těchto událostech napsal: „*Dne 28. prosince přijelo*

---

⁷⁸ Ing. Karel Vlček a Věra Vlčková, Litoboř 16. srpna 2008: Odhalení památníku obětem totalitního komunistického režimu v obci, svěcení znaku a vlajky obce, setkání rodáků a přátel obce, Litoboř 2008

⁷⁹ Nový as, Náchod 17. května 1989.

do vesnice mnoho četnictva a milice, rozestavili se po všech cestách a silnicích až po Českou Skalici a každý přicházející se musel legitimovat. Prohledávali lesy, nejsou-li zde ukryté podezřelé osoby. Den poté ráno o půl šesté uzavřelo četnictvo a milice silnici od č.p.5 až po č.p.9, stálo zde několik aut a motocyklů a nikdo nesměl na silnici. Bylo oblehnuto Řezníčkově stavení č.p. 52 a střílelo se ostrými, neb věděli, že ve stodole je schovaný partyzán a toho chtěli zneškodnit a věděli, že chová u sebe zbraně. Střílelo se v rozličných dobách až přes poledne. V 12.30 hodin bylo pak hlášeno, že jest zastřelen. Dle odhadu mu bylo asi od 20 – 25 roků, byl malé postavy.“

Po honu na diverzanta následovaly akce, které rozpoutala státní moc – zatýkání, soudy, nesmírně tvrdá perzekuce litobořských občanů. Bezpečnostními orgány byla akce nazvána „Teror Náchod“ a v tomto duchu proběhly i dva zinscenované monstrprocesy. První se konal 26. a 27. ledna 1952 v náchodském Beránku a soudní proces byl jen pro pozvané, obec Litoboř zastupoval předseda místního národního výboru Jindřich Řezníček a předseda akčního výboru Josef Vlček z Křižanova. Druhý proces se konal 25. a 26. července téhož roku v Hradci Králové. Obžalovaní museli odříkávat naučená přiznání podle návodu StB. Jejich rodiny se dozvěděly výši trestu až z novin.

V obou procesech bylo odsouzeno 18 obviněných, vyhlášeny 4 tresty smrti⁸⁰ – provedeny 3 (Jaroslav Lazar z čp. 18, Josef Řezníček z čp. 52, Josef Vít z Lhotek čp. 11 byli popraveni 10. června 1952; Karlovi Rudolfovi z čp. 59 byl po odvolání trest smrti změněn na doživotní žalář) – výše trestu odnětí svobody byla v rozmezí 4-20 let, 1 trest doživotí. U všech rozsudků se jednalo o ztrátu čestných občanských práv a hlavně o propadnutí majetku ve prospěch státu.

1952

Ustavení JZD

Přestože si v červnu 1950 reorganizovaný místní národní výbor na své ustavující schůzi za přítomnosti technického referenta ONV dal závazek, že se na schůzích rad i pléna bude zabývat přípravou podmínek pro ustavení JZD v obci, ani během roku 1951 se nepodařilo zdůvodu nezájmu místních sedláků JZD založit⁸¹. V materiálech StB se objevuje o Litoboři zpráva tohoto znění:

„V obci Litoboř, okr. Náchod jest pouze 10 příslušníků KSČ z celkového počtu 421 obyvatel. Jde o velmi nábožensky založenou vesnici, která má 385 katolických věřících. V první republice byla to typicky agrární vesnice. Po okupaci v roce 1945 pak bašta lidové strany. Zakládání JZD zde narazilo na odpor středních rolníků a vesnických boháčů. ...Do února 1948, dokud byly všechny politické strany v Litoboři, nechodili tak pravidelně a v takovém množství zdejší lidé do kostela, jako po únoru 1948. Nyní chodí pravidelně každou neděli, kde jest vidět kroužky, jak v kostele, tak i na hřbitově, hlavy v hromadě, kde pravděpodobně odbývají svoje schůze.“⁸²

⁸⁰ Pochodeň, Hradec Králové 1. února 1952.

⁸¹ Pochodeň, Hradec Králové 25. května 1951.

⁸² Souhrnná zpráva z Akce „Teror - Náchod“. Archiv bezpečnostních složek MV, sign. H - 243, Akce „Teror - Náchod“.

Poté se vhodně objevil na scéně diverzant Miloslav Stejskal a následná vlna represí. Nic tak nestálo v cestě vzniku JZD. Přípravný výbor pro vytvoření JZD se v Litoboři sešel již 7. března 1952. Tak rychle především proto, aby se majetek odsouzených nestal součástí státních statků. JZD bylo nakonec založeno 20. dubna 1952. Problémem však byla chybějící pracovní síla, a to jako praktický výsledek akce Teror Náchod. To se projevilo i na výkonnosti a výsledcích družstva, kterému nepomohly ani noční výmlaty a pomoc textiláků z patronátního Závodu Klementa Gottwalda⁸³. Dlouhého trvání místní družstvo nemělo, protože v roce 1960 bylo sloučeno s JZD na Hoříčkách.

1960

Zánik samosprávy obce

Snad díky velkým problémům s kolektivizací v obci a následným smutným událostem okolo akce Teror Náchod, které zapříčinily špatné hospodářské výsledky místního JZD i liknavost zdejšího obyvatelstva, bylo rozhodnuto v roce 1960 o přičlenění Litoboře k Hoříčkám. Tento stav trval až do roku 1990, kdy obec získala opět svoje samosprávné orgány. Posledním předsedou Občanského výboru v Litoboři, který se scházel v objektu čp. 104, byl Josef Hepnar.

2000

Rozjezd jízdárny Donarovy samoty

Tato jízdárna, u jejíhož začátku stála Šárka Prouzová, je zaměřena na veškeré aktivity kolem koní a jezdeckého sportu, ale její hlavní náplní byla od počátku hipoterapie pro zdravotně a mentálně postižené⁸⁴. První hipoterapie byla uskutečněna v roce 1998 pro USP Hajnice a v srpnu 1999 vzniklo OS JK Donarova samota. Jako dobrovolné nevládní neziskové sdružení chovatelů, majitelů a přátel koní se zájmem o ochranu, propagaci a podporu koní byla zapsána 1. ledna 2014 do spolkového registru. 30. dubna téhož roku bylo na mimořádné členské schůzi rozhodnuto o změně názvu sdružení na JK Donarova samota – z. s. (zapsaná společnost). 1. června 2014 nabyly účinnosti nové stanovy. Následně došlo k přestěhování do nového působiště, a to na Proruby.

21. století	
Období	Událost
2000	Jízdárna Donarova samota rozjela svoji činnost.
2004	Jiří Pelikán koupil zdejší hostinec, který byl v dezolátním stavu. Místo demolice se rozhodl pro rekonstrukci a o 3 roky později restauraci otevřel.
2007	Blesková povodeň způsobená přívalovým deštěm.
18.-19. ledna 2007	Orkán Kyrill.
1. března	Vichřice Emma.

⁸³ Pochodeň, Hradec Králové 23. listopadu 1956.

⁸⁴ Lenka Pecharová, 134 výletů za zvířátky: pro celou rodinu, Praha 2011.

2008	
16. srpna 2008	Setkání rodáků a přátel obce se slavnostním odhalením pamětní desky obětí komunistického režimu.
25. prosince 2008	Hasiči vyprošťovali koně z mostní váhy.
2009	Registrace vinohradu Pod Hromobitkou, který má 1 200 keřků (především odrůdy Merzling a Kofranka) a plochu 2 500 m ² .
28. července 2011	Vydání územního plánu obce (projektant: REGIO, projektový ateliér s.r.o., autorský kolektiv: Ing. arch. Jana Šejvlová, RNDr. Lukáš Zemánek, Ph.D., Pavel Kupka, Ing. arch. Ludmila Svobodová, Lucie Hostáková, Jan Harčarik).
2013	Jiří Pelikán rozjel provoz moštárny. Pořízen veřejný rozhlas. Zpracován digitální povodňový plán.
9. června 2013	Přívalový déšť s kroupami přinesl bleskovou povodeň, jež způsobila poškození několika komunikací, zatopení 1 domu a řady sklepů a poškození mostku přes potok.
2014	Litobořský mošt se stal vítězem v soutěži Potravina a potravinář roku 2014 Královéhradeckého kraje v kategorii alkoholické a nealkoholické nápoje.
25. dubna 2015	1. ročník Litobořské výstavy vín.

2007

Obdržení obecních symbolů

„Zdůvodnění k návrhům znaku a praporu obce Litoboř (okres Náchod)

Litoboř, ležící nedaleko České Skalice, se uvádí poprvé r.1369 v majetku vladyk z Chlumu, předků pozdějšího rodu Litoborských z Chlumu, sedících na místní tvrzi téměř do konce patnáctého století. Po ztrátě Litoboře vlastnili různá jiná zboží v tehdejší hradeckém kraji, vymřeli zhruba o sto let později. V 16.století byla litobořská tvrz již zpusťlá a vesnici koupil v r.1544 majitel rýzmberského panství, pozdější purkrabí hradeckého kraje a diplomat Ferdinanda I., Bernard Žehušický z Nestajova (+1563). Po smrti jeho nástupce Hertvíka Žehušického, hejtmana hradeckého kraje a předsedícího zemského soudu (+1579), připadla část Litoboře k Adršpachu a následně k Teplici Bohdaneckých z Hodkova. Jiná část se dostala rytířům Barchovským a později teplickým Strakům z Nedabylic, další díl patřil k Třebešovu.

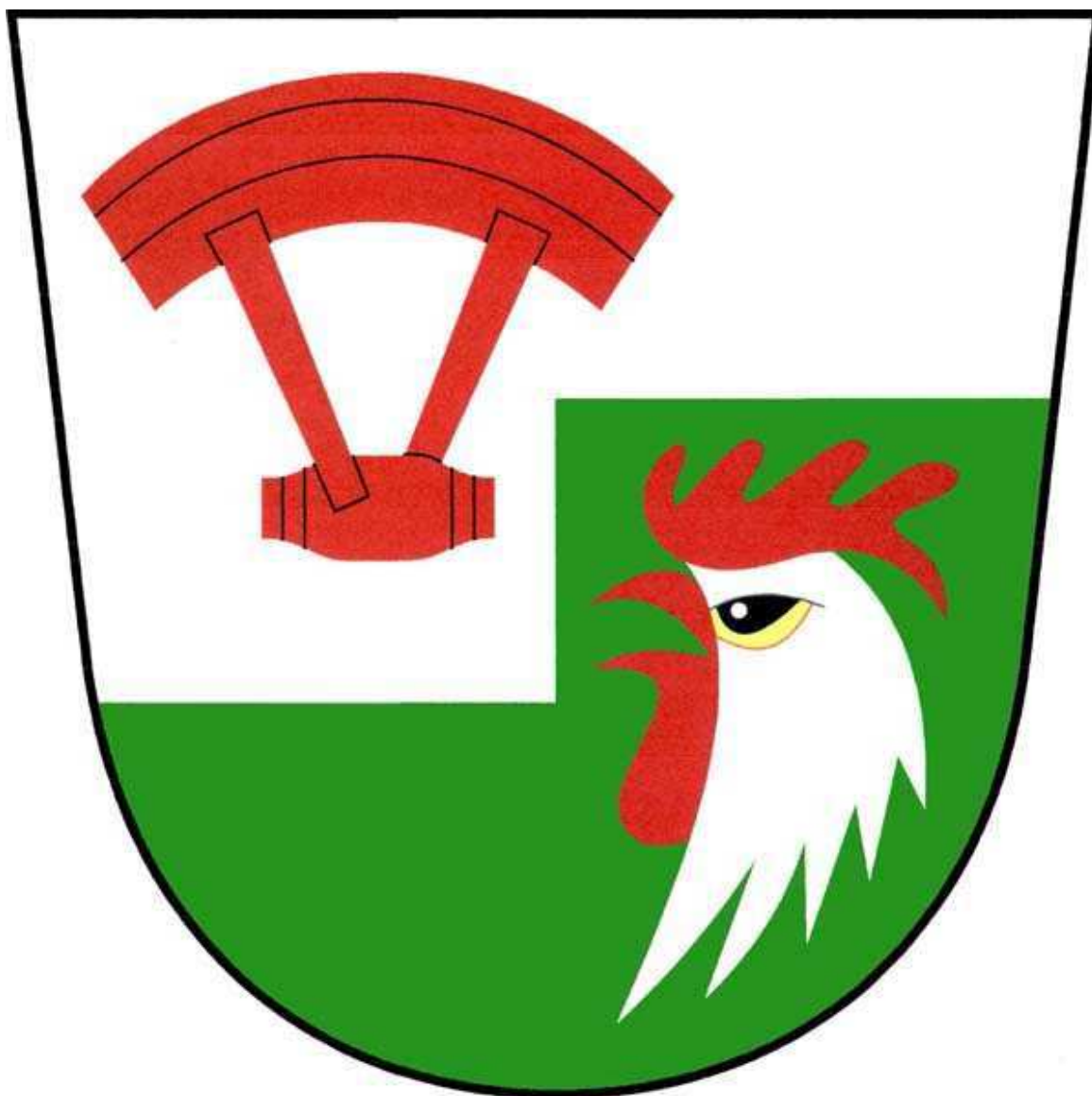
V Litoboři nejsou evidovány žádné významnější historické památky, po tvrzi, stávající na ostrohu nad silnicí z Červeného Kostelce do Hořiček, zůstaly jen nepatrné stopy valů.

V 19.století užívala Litoboř pečeti razítka pouze s nápisem Obec Littoborz mezi ratolestmi, provedený kurzívou (ANM Praha, Eichlerova sbírka, kart.25 - panství Náchod).

Pěkný, stříbrno-červeně stupňovitě dělený štít Litoborských z Chlumu se stal inspirací i autorovi návrhů litobořských obecních symbolů. Kromě jeho připomínky (původní červená barva byla však nahrazena zelenou, symbolizující jak zemědělský charakter, tak i lesnaté okolí obce) se v nich uplatnila také erbovní symbolika dvou dalších významných držitelů vesnice – Žehušických z Nestajova (pův. v červeném štítě stříbrný korbel -v návrzích je figura účelově opačných barev) a Straků z Nedabylic (jejich známé erbovní znamení stříbrného kohouta s červenou zbrojí a černými ocasními pery v modrém poli, později se zlatým lemem, bylo z účelových důvodů transformováno do podoby kohoutí hlavy s krkem).

Miroslav J. V. Pavlů

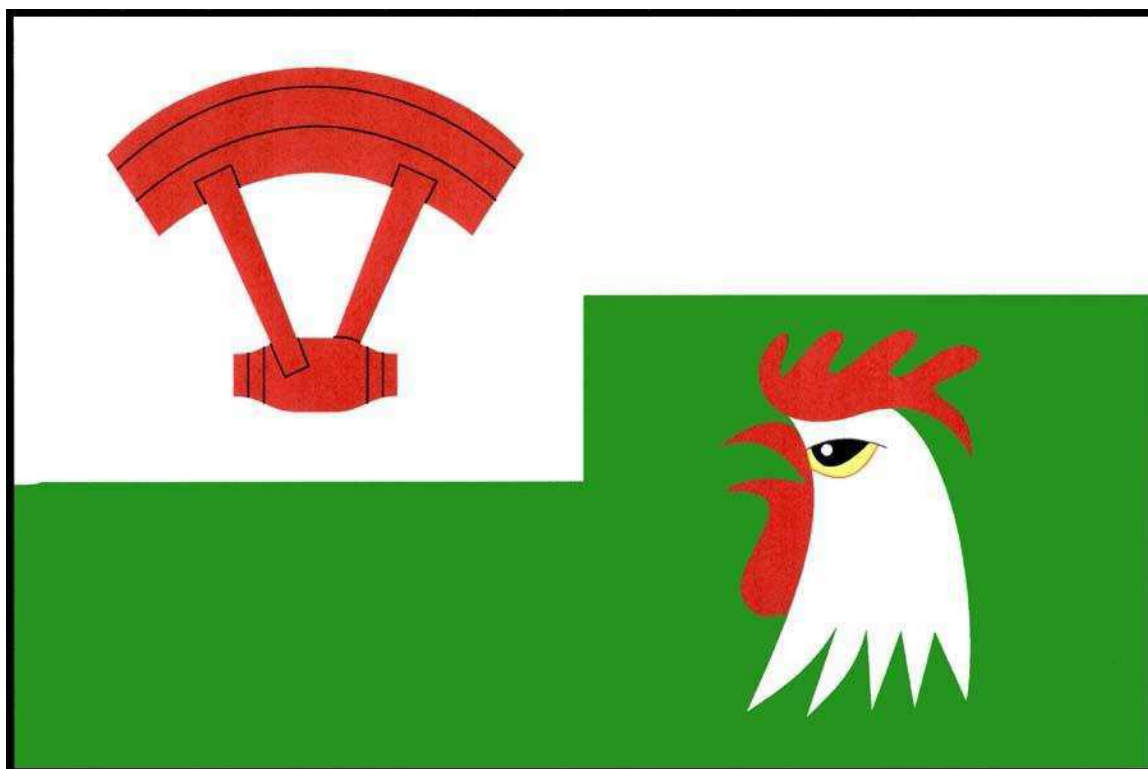
heraldik.“

Obecní znak

Rozhodnutí o udělení obecních symbolů je z 30. listopadu 2007. Ve stříbrno-zeleně doleva stupněmděleném štítě obecního znaku se nachází nahoře červený korbel, dole stříbrná utržená kohoutí hlava s červenou zbrojí. Obecní vlajku tvoří bílo-zeleně jedním stupněmdělený list,

na žerďovém okraji v poměru 9 : 5, na vlajícím 5 : 9. V žerďové polovině bílého pole červený korbel, ve vlající polovině zeleného pole bílá utržená kohoutí hlava s červenou zbrojí. Poměr šířky délce listu je 2 : 3.

Obecní vlajka

2008

Odhalení památníku obětem totalitního komunistického režimu

Pomník iniciovali potomci obětí událostí 50. let v Litoboři, zejména Josef Vít z Náchoda, který je současně i tamním představitelem Konfederace politických vězňů. Realizaci schválilo a zajistilo zastupitelstvo obce Litoboř za přispění finančního daru Královéhradeckého kraje. Pomník byl odhalen 16. srpna 2008 za účasti hejtmána Královéhradeckého kraje Pavla Bradíka.

Základní údaje o pomníku:

Autor: Miroslav Kubala, Čánka u Opočna.

Inspirace (předloha): Tvar památníku vychází z těžkého období poválečných let -proto jednoduchý strohý tvar (i velmi odolný pískovec, který se obtížně opracovává), vztyčený masivní hranol (s přiměřenou výškou člověka), přírodně lámaný -se vsazenou plochou (hladkou) pískovcovou deskou.

Materiál: Pískovec božanovský -Lom Božanov (Broumovský výběžek). Ložisko Božanov leží na jihovýchodní okraji Broumovských stěn, prakticky na hranici s Polskem. Jsou to světle bělošedé až rezavě hnědé, středně až hrubě zrnité křemenné pískovce. Božanovský pískovec je tvrdý a obtížněji opracovatelný, má však dobrou odolnost vůči mechanickým vlivům i povětrnosti. Je vhodný pro dlažební a obkladové desky, a to i do exteriéru, a až na obtížnou opracovatelnost a barevnou nehomogenitu i pro sochařské a restaurátorské účely. V minulosti byl božanovský pískovec v Praze použit na právnické fakultě, později při rekonstrukci Národního divadla, Smetanova nábřeží, Karlova mostu, zábradlí rampy Národního muzea, je zněj převážná část nového obkladu Smíchovského nádraží a vstupu do stejnojmenné stanice metra, ale i např. kopie sochy sv. Vojtěcha na Karlově mostě.

Nápisní deska: Úmyslně zvolená leštěná mosaz k přírodnímu pískovci (dnes se více preferuje levnější varianta eloxovaného hliníku -má menší odolnost než mosaz a působí více synteticky) s gravírovaným textem, uchycená 4 čepy do ploché (hladké) pískovcové desky památníku.

Přepis nápisu na pomníku: *SKLÁNÍME SE V ÚCTĚ PŘED STATEČNOSTÍ A UTRPENÍM NAŠICH SPOLUOBČANŮ, / NEVINNÝCH OBĚTÍ TOTALITNÍHO KOMUNISTICKÉHO REŽIMU V 50. LETECH 20. STOLETÍ / (ve dvou sloupcích) JAROSLAVA LAZARA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU SMRTI, POPRAVEN DNE 10.6.1952 / JOSEFA ŘEZNÍČKA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU SMRTI, POPRAVEN DNE 10.6.1952 / JOSEFA VÍTA ZE LHOTEK, / ODSOUZEN K TRESTU SMRTI, POPRAVEN DNE 10.6.1952 / JAROSLAVY HANUŠOVÉ Z LITOBOŘE, / ODSOUZENA K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 16 LET / MILADY STŘIHAVKOVÉ Z ČESKÉ SKALICE, / ODSOUZENA K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 17 LET / MARIE VÍTOVÉ Z LITOBOŘE, / ODSOUZENA K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 2 ROKY / MARIE VOJTĚCHOVÉ ZE SVĚTLÉ, / ODSOUZENA K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 18 LET / KARLA RUDOLFA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU DOŽIVOTNÍHO ŽALÁŘE / JOSEFA SVATONĚ Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 20 LET / FRANTIŠKY RUDOLFOVÉ Z LITOBOŘE, / ODSOUZENA K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 5 LET / MIROSLAVA BORŮVKY Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 18 LET / JOSEFA BREJTRA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 6 LET / JAROSLAVA HORÁKA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 4 ROKY / JOSEFA HŮLKA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 8 LET / EMANUELA KONVALINKY Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 15 LET / JUDR. ALBERTA PROUZY ZE ŽERNOVA, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 14 LET / JANA PROUZY Z RÝZMBURKU, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 2 A PŮL ROKU / KARLA VONDRÁČKA Z LITOBOŘE, / ODSOUZEN K TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY NA 16 LET / NEZAPOMENEME //*

Rozměry: Výška nad zemí cca 175 cm (celková cca 220 cm) / 40 x 40 cm, deska (pískovec) 60 x 60 x 7 cm, deska (nápisní) leštěná mosaz 50 x 50 cm, pískovcové šlapáky 5 ks (hladká broušená plocha s osekanými okraji) cca 60 x 35 x 7 cm⁸⁵.

2011

⁸⁵ Ing. Karel Vlček a Věra Vlčková, Litoboř 16. srpna 2008: Odhalení památníku obětem totalitního komunistického režimu v obci, svěcení znaku a vlajky obce, setkání rodáků a přátel obce, Litoboř 2008

Pořízení územního plánu obce

K schválení pořízení územního plánu Litoboře obecním zastupitelstvem došlo 29. října 2007. Projednávání zadání probíhalo od 7. srpna do 14. října 2009, kdy bylo schváleno. Zpracovatelem se stal REGIO, projektový atelier s. r. o. Hradec Králové (Ing. arch. Jana Šejvlová). S projednáváním návrhu bylo započato 11. ledna 2011 a ukončeno bylo 28. srpna 2011, kdy nabylo účinnosti.

2013

Blesková povodeň

Ohrožení v obci způsobují zpravidla letní bleskové povodně při krátkodobých srážkách velké intenzity, kdy většina vody odtéká po povrchu půdy do vodoteče. Historicky se takové povodně vyskytly v roce 1992, 2007 a 2013. Zmiňme tu poslední z nich. Po déletrvajícím dešťovém období, kdy půda byla zcela nasycená vodou, došlo v obci 9. června 2013 mezi 17. a 18. hodinou k přívalovému dešti s kroupami, během kterého spadlo za cca ½ hodiny více než 40 mm srážek. V následujících hodinách déšť pokračoval a od 18. do 22. hodin téhož dne spadlo dalších asi 26 mm srážek. Následkem zejména prvního přívalového deště mezi 17. a 18. hodinou došlo prudkému odtoku těchto srážek z extravilánu obce do místního jinak bezvýznamného potoka, který protéká středem intravilánu obce. Škody způsobily zejména vody soustředěně tekoucí několika místy z extravilánu obce intravilánem do místního potoka a dále vysoký průtok vody potokem v intravilánu obce, na který není dimenzováno jeho koryto a zejména některé mostky přes něj. Voda tekoucí z nezastavěného území způsobila poškození několika komunikací, poškození systému otevřených odvodňovacích kanálů, vybudovaných v rámci komplexních pozemkových úprav, vniknutí do objektů, poškození zahrad, zemědělských pozemků. Vylitím vody z koryta a zvýšeným proudem vody v potoce došlo k vniknutí vody do obytných místností 1 domu, zatopení sklepních prostor několika domů, zalití a poničení zahrad, zahrádek, zásadní poškození 1 mostku přes potok a zanesení navazující požární nádrže na toku potoka a poškození čelní stěny požární nádrže, vymletí a podstatné rozšíření koryta potoka na několika místech. Vlivem vysokého podmáčení terénu došlo dále na 3 místech k sesuvu půdy (ujetí stráně s trvalým travním porostem v ploše celkem asi 160 m² do hloubky 0,5-0,6 m).

2013-2014

Přístavba a stavební úpravy budovy obecního úřadu

Výše zmíněný projekt má na svědomí ing. arch. Václav Hájek z Hradce Králové, který ho navrhl roku 2011. Na své internetové prezentaci ho popisuje takto:

„Budova obecního úřadu se nachází v malé obci na Náchodsku. Ve vsi stojí ve stráních roubené chalupy i několik původních kamenných stavení a zemědělských usedlostí. Úřad sdílí prostory s prodejnou se smíšeným zbožím, která je umístěna v přízemí. Objekt prošel v uplynulých třiceti letech několika stavebními fázemi a dnes je v relativně dobrém technickém stavu. Dispozice však již nesplňuje požadavky na provoz a jako problematické se ukázalo rovněž venkovní schodiště. Cílem rekonstrukce budovy tak bylo celkové architektonické zkvalitnění spolu se zateplením fasád a přístavbou obecní garáže. Garáž je zastřešena

sedlovou střechou se stejným sklonem jako má stávající střecha, pouze je osazena v nižší výškové úrovni. Nový vstup do budovy je navržen z jihovýchodní strany. Prodejna zůstává v jejím současném místě a je přístupná stávajícím vchodem. Ve vedlejší místnosti je navržena kancelář úřadu přístupná přímo z hlavní chodby v zadní části objektu. Venkovní schodiště bylo vzhledem k nové pozici vstupu do objektu zrušeno a nahrazeno novým vnitřním schodištěm umístěným v chodbě. Stávající stísněná kuchyňka v patře byla zrušena a nahrazena kuchyňským koutem, který však splňuje potřeby úřadu. Suterén přístavby je využit jako tělocvična přístupná ze stávající budovy skrze místnost upravenou na šatnu. Důraz byl kladen na použití přírodních materiálů, a to především v jejich přirozené podobě. Tyto materiály tak umějí stárnout, čímž umožňují budově lépe zapadnout do přírodního prostředí obce. Fasády jsou opatřeny světle šedou omítkou a v patře je navržen dřevěný plášť z povrchově neošetřeného modřínu. Stěny suterénu jsou opatřeny obkladem z lomového kamene. Kromě dřevěného obkladu jsou použity i fasádní překližky s černou lazurou. Okna jsou dřevěná opatřená černým nátěrem.⁸⁶“

Přístavba garáže a klubovny pro děti a mládež byla realizována v roce 2013. Následně bylo provedeno kompletní zateplení obvodového pláště budovy včetně výměny výplní otvorů (okna, dveře), na které navázala kompletní rekonstrukce interiéru původní budovy. Zhotovitelem byla firma STYLSTAV s. r. o.

2014

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Stav 31.12.
1991	96	-	1	-	-	95
1992	95	-	3	-	-	92
1993	92	-	2	-	1	89
1994	89	-	1	-	2	86
1995	86	1	1	1	-	87
1996	87	1	1	1	1	87
1997	87	2	1	-	-	88
1998	88	-	1	1	6	82
1999	82	1	5	2	1	79
2000	79	1	2	2	1	79
2001	94	2	1	3	2	96
2002	96	1	3	6	6	94
2003	94	1	1	2	7	89
2004	89	-	1	2	4	86
2005	86	2	-	3	-	91
2006	91	1	-	7	2	97
2007	97	-	-	3	1	99
2008	99	3	3	3	-	102
2009	102	-	1	1	2	100
2010	100	1	1	13	-	113
2011	114	3	1	3	2	117
2012	117	4	2	1	1	119
2013	119	-	1	-	3	115

⁸⁶ www.vaclavhajak.cz.

2014	115	1	-	5	1	120
------	-----	---	---	---	---	-----

Demografický vývoj v Litoboři v letech 1991-2014⁸⁷

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
1991	1	-	.
1992	-	-	-
1993	-	-	-
1994	-	-	1
1995	1	-	1
1996	-	-	-
1997	-	-	1
1998	-	-	1
1999	-	-	-
2000	-	-	-
2001	2	-	-
2002	-	1	-
2003	-	-	-
2004	-	-	-
2005	-	-	-
2006	-	-	1
2007	-	-	-
2008	-	-	-
2009	1	-	-
2010	-	-	-
2011	-	-	-
2012	1	-	1
2013	-	1	-
2014	-	-	-

Počet uzavřených sňatků, rozvodů a potratů v Mezilečí v letech 1991-2014

2016

Havárie běloruského autobusu

6. ledna 2016 se mezi Hoříčkami a Světlou na katastru Litoboře stala dopravní nehoda, při níž se následkem nepřiměřené rychlosti a následného smyku převrátil na bok do pole běloruský linkový autobus, který sjel z hlavní trasy v důsledku jiné dopravní nehody. V autobuse mířícím z Prahy do Běloruska jelo 49 lidí, z nichž bylo celkem zraněno 14 osob. Většina z nich po ošetření pokračovala náhradním spojem, na který si cestující počkali v zázemí ZD na Hoříčkách. V Česku zůstalo 6 zraněných a 3 dospělí, kteří doprovázeli zraněné děti. Vážně zraněný chlapec, jenž byl v kritickém stavu hospitalizován ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové, byl později transportován do Běloruska. Na místě zasahovali profesionální hasiči

⁸⁷ Podle údajů Českého statistického úřadu.

z Jaroměře, Náchoda a Hradce Králové i jejich dobrovolní kolegové z Hoříček, Červeného Kostelce, Úpice a Chvalkovic.

Sepsáno k volnému šíření.

Boris7.